

Vlaamse Regering

Hilde Crevits

Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin

Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

T 02 552 64 00

kabinet.crevits@vlaanderen.be

www.vlaanderen.be

Organisaties met expertise in begeleiding van en
ondersteuning van jongvolwassenen in een
kwetsbare situatie

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
datum			
vragen naar/e-mail		telefoonnummer	datum
voorzieningenbeleid@opgroeien.be geestelijkegezondheidszorg@vlaanderen.be beleid@vaph.be			18/09/2023

Kwaliteitsvolle, outreachende en integrale begeleiding voor jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid

Geachte,

Onlangs keurde de Vlaamse regering een crisis- en investeringsplan voor de jeugdhulp goed. De maatregelen in het plan kwamen tot stand in nauw overleg met een adhoc taskforce waarin betrokkenen uit het veld vanuit alle sectoren mee voorstellen hebben geformuleerd. Het plan bevat heel wat maatregelen, zowel preventief als meer curatief, om op de korte en de middellange termijn de velen vragen van kinderen en gezinnen beter te beantwoorden.

In de taskforce werd ook aangegeven dat enkele specifieke doelgroepen onze bijzondere aandacht verdienen. Met dit schrijven wil ik uw aandacht vragen voor de groep jongvolwassenen. Eerder onderzoek wees ook al op het belang van een adequate en nabije begeleiding voor deze doelgroep.

We staan met de jeugdhulp in Vlaanderen op een scharniermoment, ook voor jongvolwassenen (16 – 25 jaar). We worden steeds meer uitgedaagd om efficiënte en effectieve antwoorden te vinden op de maatschappelijke uitdagingen waarmee zeker ook jongvolwassenen in kwetsbare situaties worden geconfronteerd, zoals het tekort aan betaalbare en kwaliteitsvolle huisvesting, beperkte toegang tot een stabiele job of opleidingsmogelijkheden en moeilijkheden op vlak van zowel mentaal als fysiek welzijn. Deze daling van het mentaal en fysiek welzijn en de stijging van gerapporteerde

klachten bij jongeren in Vlaanderen werd bevestigd door de HBSC-studie¹ uit 2022. 50% van de psychische gezondheidsproblemen ontstaat voor de leeftijd van 14 jaar en 75% voor de leeftijd van 24 jaar (Kessler et al., 2005). Psychische aandoeningen zijn de belangrijkste oorzaak van invaliditeit bij mensen tussen 10 en 24 jaar (Gore et al., 2011) en tasten de meest productieve levensjaren aan, wat de grootste bedreiging vormt voor het bruto binnenlands product van landen (Bloom et al., 2011). De psychopathologische symptomen bij jongeren verschillen ook duidelijk van die van oudere leeftijdsgroepen, met opmerkelijke fluctuaties in specificiteit en in ernst van de symptomen en een zeer hoog percentage co-morbiditeit (60 tot 98%) (Leijdesdorff et al., 2020).

In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 zijn ambitieuze doelstellingen geformuleerd met betrekking tot jongvolwassenen, waarbij innovatieve woonvormen, afstemming met hulpverlening voor volwassenen en passende opvolging van jongeren die de jeugdhulp verlaten centraal staan. De conceptnota "Vroeg en Nabij"² en de aanbevelingen uit het rapport van de werkgroep transitieleeftijd van het Comité voor het nieuw Geestelijk Gezondheidsbeleid voor Kinderen en Jongeren (COMGGKJ³) geven richting aan hoe we deze doelstellingen willen realiseren.

De verschillende sectoren hebben al belangrijke stappen gezet; het Actieplan Jongvolwassenen, de A Way Home-samenwerkingsverbanden en de projecten 'Specifieke woonvormen voor jongvolwassenen met psychische problemen', zijn hier maar enkele voorbeelden van.

Desondanks is er nog steeds een te grote groep jongeren die niet of onvoldoende bereikt wordt. Dit blijkt onder andere uit de resultaten van dak- en thuislozentellingen uitgevoerd door de KU Leuven, gefinancierd door het Departement WVG en de Koning Boudewijnstichting. Deze tellingen maken gebruik van de ETHOS LIGHT-typologie⁴ als definitie voor dak- en thuisloosheid en tonen aan **dat 20 tot 25% van de getelde dak- en thuislozen jongvolwassenen zijn**⁵. Deze cijfers sluiten aan bij eerder internationaal onderzoek.

Uit recent onderzoek blijkt dat de situatie waarin jongvolwassenen dak- en thuisloos worden vooral te wijten is aan een opeenstapeling van negatieve levensgebeurtenissen in combinatie met structurele maatschappelijke uitsluitingsmechanismen. Geestelijke gezondheidsproblemen en/of een handicap kunnen eveneens de kwetsbaarheid van jongvolwassenen vergroten. Uit de gegevens blijkt dat van de jongvolwassenen die dak- of thuisloos zijn 23,1% van de dak- en thuisloze jongvolwassenen te maken heeft met mentale gezondheidsproblemen, 17,7% met een verslavingsproblematiek en 13% heeft een verstandelijke beperking.⁶

Deze cijfers, in combinatie met de kwetsbare levensfase waarin jongvolwassenen zich bevinden, hebben ons ertoe aangezet om middelen vrij te maken voor initiatieven die zich richten op **de zeer kwetsbare groep binnen de doelgroep van jongvolwassenen (16-25 jaar), die dak- of thuisloos zijn of in de nabije toekomst dreigen dak- of thuisloos te worden.**

We staan voor de uitdaging om een efficiënte en effectieve aanpak te ontwikkelen om deze maatschappelijke problemen aan te pakken en jongvolwassenen de ondersteuning te bieden die ze

---

¹ https://www.jongeren-en-gezondheid.ugent.be/wordpress/wp-content/uploads/2023/08/3_Factsheet_MentaalSociaalFysiekWelzijn.pdf

² [Homepage | Vroeg en nabij](#)

³ COMGGKJ & Overlegorgaan Volwassenen. Conclusies en aanbevelingen van de werkgroep transitieleeftijd. Juni 2023.

⁴ [Definitie_ETHOS_LIGHT.pdf \(vlaanderen.be\)](#)

⁵ [Telling dak- en thuisloosheid | Armoede - DWVG \(vlaanderen.be\)](#)

⁶ https://media.kbs-frb.be/nl/media/9982/ZOOMO_Dakloosheid_N.22

nodig hebben om hun leven op een positieve manier vorm te geven. Om de complexe problematiek van jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid aan te pakken, is een intersectorale samenwerking noodzakelijk. Iedereen is daar ondertussen van overtuigd.

In lijn met onze visie, willen we hier als overheid het goede voorbeeld geven. Onze drie Agentschappen hebben voor deze oproep de handen en de middelen in elkaar geslagen om organisaties met expertise in begeleiding van en ondersteuning van jongvolwassenen in een kwetsbare situaties alle kansen te geven om tot een gezamenlijke aanpak te komen.

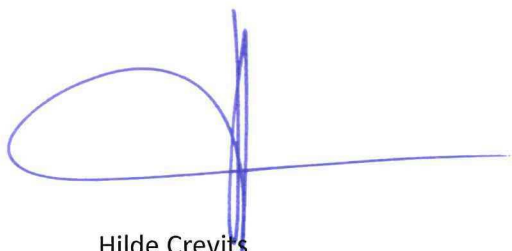
De rondzendbrief in bijlage beschrijft de middelen voor uitbreiding (gebundeld vanuit Opgroeien, het Departement Zorg en het VAPH) die beschikbaar zijn voor organisaties, die naast hun regulier erkend aanbod binnen het beleidsdomein WVG, bijkomend of versterkend willen inspelen op de noden en hulpvragen van jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid.

U zal daarnaast in de rondzendbrief ook een link vinden naar een oproep die specifiek gericht is naar onze MFC, en die ook kadert in het crisis- en investeringsplan, en van het Agentschap Opgroeien voor kleinschalige initiatieven die zeer lokaal inspelen op behoeften die door de reguliere hulpverlening veelal niet worden beantwoord.

Tot slot wil ik graag alle directies en medewerkers bedanken die zich op vandaag bijzonder sterk inzetten om samen met onze agentschappen de crisis in de brede jeugdhulp die we allemaal voelen aan te pakken.

Alvast veel succes gewenst met de initiatieven die u in het kader van deze oproep samen met de partners in uw netwerk zal nemen.

Met vriendelijke groeten,

Hilde Crevits
Viceminister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin